

Profilurin: Ósbjørn Jacobsen

at eg var tann av 103 lesandi, ið fekk eitt legat, ið onkuntíð verður koyrt í tvey, men ta ferðina bara varð latið einum. So í nógvar mátar gekk tað sum fótur í hosu hjá mær.

Sum sagt, so stóðu tvey arbeiði honum í boði, tá hann var liðugur, og annað av teimum var hjá Henning Larsens Tegnestue, sum tá hevði teknistovu á Vimmelskaftinum í Kjøpinhavn, og har fór hann til samrøðu fyrst – og fekk bjóðað starv beinanvegin.

– Vit hava ofta flent at tí aftaná, at tað fyrsta, sum eg svaraði til arbeiðstilboðið, var um eg kundi fáa feriu í tveir mánaðir. Ikki tí at nakað arrogant lá aftanfyrri, men heima í Føroyum lá abbi mín akkurát tá til tað seinasta, so eg hevði hug at fara heim. Eisini var eg rættiliga móður og troyttur, nú eg í eitt hált ár hevði verið í gongd flestu tímar av samdøgrinum fyrri at gera fráfaringar-prosjektið hjá mær, sigur Ósbjørn.

– Setanarsamrøðan var í juni, so tá teir spurdu, nær eg kundi byrja í starvinum, segði eg fyrst í august. Men tað riggaði flint, og eg havi starvast hjá Henning Larsen síðani og uppliva stórar broytingar. Tá vóru eini 60 fólk í starvi á hesi einu teknistovuni í Kjøpinhavn, men í dag eru eini 250 fólk í starvi á sjei ymiskum støðum kring heimin.

LOYSA ALT LOKALT

Umframtey tey seks størri støðini, er ein bygd í Føroyum eisini sloppin upp í part, so inni á heimasíðuni hjá Henning Larsens Architects, sum fyrirøkan eitur í dag, bar nú til at síggja Syðrugøtu millum tilsipingarnar til, hvar virkseimið er, tí nevnd verða Kjøpinhavn, Oslo, München, Istanbul, Riyadh, Syðrugøta og Hong Kong sum tey støð, har tú kanst fáa fatir í Henning Larsen.

– At vit nú eru til staðar í Syðrugøtu, er øgiliga nógv eitt privat prosjekt hjá mær, tí eg vildi fegin sleppa heimaftur til Føroya at búgva. Í sambandi við arbeiðið í Reykjavík, tá vit gjørdur Hörpu, flutti eg við familjuni til Íslands, og tá tað var liðugt í 2011, valdu vit at fara til Føroya, heldur enn at fara niðuraftur, sigur Ósbjørn Jacobsen, ið fyrst fleyg ímillum, tí hann var nokk so nógv niðri.

– Men í 2013 legði eg kortini á borðið og fortaldi, at eg ætlaði heldur at vera meira permanent í Føroyum. Eg hevði í grundini ikki ímyndað mær, at tað gekk, men kanska gingu tey við til tað, tí eg jú var partaeigari í fyrirøkuni.

Endamálið hjá honum var at arbeiða við prosjektum í Føroyum og prosjektum aðrastaðni, sum passa í stødd, og í prinsippinum er arbeiðsplássið í Syðrugøtu hansara egna føroyska smápartafelag, sum hann og Henning Larsen Architects eiga í felag.

– Tankin við hesum felagnum er, at tað skal bera til at loysa alt í Føroyum, sum vit arbeiða við, so her er ikki talan um strámannavirksemi ella nakað líknandi, sum flytur tingini av landinum at detaljprojektera og sovordíð, flennir Ósbjørn, ið tó ikki dylur, at tað fyrri hetta lítla arbeiðsplássið er ein stórur fyrirmunur, at tað samstundis ber til at trekkja upp á ta øgiliga vitan, ið finst í teimum 250 fólkunum, sum starvast hjá Henning Larsen.

– Vit eru so bara fyra fólk, sum sita her, so tað er avmarkað, hvat vit kunnu taka upp á okkum at arbeiði, men eg vóni, at tað skal bera til at fáa sett nøkur fólk aftrat, so vit kunnu bjóða okkum fram til ting, sum eru eitt sindur størri enn tað, vit arbeiða við nú. Men fyrst og fremst snýr hetta seg um, at vit í høvuðsheitum skulu megna at loysa allar okkara uppgávur lokalt.

Øll manningin í gongd á teknistovuni í Syðrugøtu, sum heldur til í gomlu Valhøll. Ósbjørn Jacobsen og Hanus Jacobsen eru báðir syðrugøtumenn, og »altjóða umboðini« eru tjekkiska Iva Tomková og svenski Isak Bergwall

” *Eg hopi, at vit eru her enn um fimm ella tíggju ár, tí tað er altso ein stórur dreymur hjá mær, at blanda altjóða umhvørvi upp í tað føroyska – bæði uppgávur og fólk*

MÓTSPEL TIL HONG KONG

Sum er, hava tey nógv mikið at gera á teknistovuni í gomlu Valhøll, beint oman fyrri sandin í Syðrugøtu. Og hóast grundtankin er, at hetta skal vera eitt føroyskt prosjekt, útiðhýs Ósbjørn Jacobsen ikki móguleikan fyrri, at okkurt úttanifrá eisini kemur uppi.

– Tað hevur sjálvandi nógv at siga fyrri umhvørvið, at tað ikki bara eru føroyingar, sum arbeiða her, tí altjóða tilgongdin til tingini hevur jú nógv at siga, hvussu tú hugsar og hvussu tú fært íblástur útan úr heimi. Og hóast bulurin er føroyskur, so eru í lötuni tvey av fyra starvsfólkum útlandingar, annað úr Tjekkia og hitt úr Svøríki, sigur hann.

– Nú eri eg eisini ein partur av partnarskaranum hjá Henning Larsen Architects, so tí ber jú til at gera nyttu av tí fyrirmininum báðar vegir, og eg dugi væl at síggja fyrri mær, at onkur føroyingur, sum arbeiðir her, kanska fær hug at royna eitt hált ár í Istanbul, fyrri at uppliva nakað annað, og tann móguleikin er sjálvandi í tí, tá tú ert partur av eini størri heild.

At áhugin hinvegin er fyrri at koma til Føroya at arbeiða, heldur Ósbjørn kanska komast av, at Føroyar hava eitt potentiali í tí, at útlandingar fegnir vilja koma higar, tí teir so kenna tað, sum at teir onkursvegna eisini koma í samband við náttúruna og nakað upprunaligt.

– Tú kanst siga, at tað er mestsum »mainstream« at fara til ein stórbý at arbeiða, tí tað er jú tað, sum øll gera. Fólk søkja til metropolarnar, men mitt prosjekt stendur fyrri tí mótsatta, og nú Henning Larsen er norðurlenska teknistovan við norðurlensku virðinum, passar tað væl inn, tí mótspælið til Hong Kong og Istanbul nýtist ikki at vera Havnin, men heldur onkur »flekka« í Føroyum, sum so í hesum fòrinum er Syðrugøta, sigur hann.

– Alt nýtist heldur ikki at vera so stórt, fyrri at tað skal rigga ella passa inn, og til dømis sita nógvastadni í Spania eini trý ella fyra fólk í smáum teknistovum uppi í fjøllunum, har tey hava eitt arbeiði, ið gevur meining. Øll fata tað góða initiatiði, sum er í hesum, at tað væl ber til at vera ein mótpólur til tað stóra, og her ber upp á ein ella annan máta eisini til at stinga fingurin niður í ta norðurlensku moldina.

IKKI OV SMÁTT HER

Sum nevnt at byrja við, slepst illa undan at tosa um Hörpu, tá tosað verður um og við Ósbjørn Jacobsen og hansara virkseimi sum arkitektur, og havandi í huga, at Harpa eisini er tað nógv mest eksponeraða prosjektið hjá Henning Larsen Architects nakrantíð í 55 ára søgu felagsins, er tónlista- og ráðstevnuhúsið í Reykjavík eisini partur av hesi samrøðu.

– Eg haldi, at alt er spennandi, so leingi sum talan er um ein byggiharra, sum er engasjaraður og hevur áhuga fyrri at hava eitt gott prosjekt. Merki eg, at byggiharrin vil nakað við tí, sum hann skal hava gjørt, og tað ikki bara skal gerast skjótast gjørligt, eri eg ofta við upp á tað. Og so snýr tað seg eisini í stóran mun um, at kemiin millum meg sum arkitekt og tann, sum skal hava okkurt gjørt, er í lagi, sigur Ósbjørn.

– Um tað so er ein Harpa ella eitt summarhús, er í prinsippinum líkamikið, hóast eg væl merki, at nógvir føroyingar hava hug til at undrast á, at eg eri komin heimaftur. Teir spyrja, um tað er nakað fyrri meg at arbeiða í smáu Føroyum, og um tingini ikki eru alt ov smá fyrri meg her. Men tað passar mær øgiliga væl at arbeiða við smærri prosjektum, so tí er ein føroyskur gerandisdagur til arbeiðis minst líka týðningarmikil fyrri meg, sum ein gerandisdagur onkra aðrastaðni.

Og framvegis ger seg galdandi, at Ósbjørn væl og virðiliga hevur fingurin á pulsinum, fyrri tað um hann er í Føroyum, og galdandi fyrri allar deildirnar hjá Henning Larsen Architects er, at tær arbeiða við ymsum uppgávum, sum stórir munur er á.

– Fyrr ella seinni kundi eg kanska eisini hugsað mær at roynt okkurt úttanlands aftur, men tað er líkasum ikki tað, eg havi hug til nú. Um vit taka Hörpu, so var eg knýttur at tí prosjektnum í sjei ár og brúkti einar 12.000 arbeiðstímar upp á tað. Tað havi eg ikki beinleiðis nakrar ætlanir um at gera aftur, sjálvt um tað bæði var øgiliga spennandi og øgiliga gevandi. Tað var so stórt og komplekst, umframt at tað í tíð eisini kravdi øgiliga nógv, sigur hann.

FØROYSKUR ÍBLÁSTUR

Ósbjørn dylur ikki fyrri, at í sambandi við Hörpu ber helst til at síggja, at tað hevur sett sín dám á verkið, at hann er føroyingur, og hann heldur tað vera nakað sum við lista-fólkum, at tað sterkasta útrykkið ofta er at vera øgiliga tilvitaður um, hvaðani tú kemur.

– Eg skal ikki royna at gera tingini, sum tey gera tey í New York, tí tað gera tey tíggju ferðir betri, og heldur má eg brúka mína egnu bakgrund, sum eg eisini gjørdi øgiliga tilvitað í Hörpu. Tá tú kemur inn í bygningin, er alt svart betong og teir triggir stóru salirnir eru lyftir fimm metrar upp í luftina. Tað vísir heilt klárt til drangarnar, sum bæði vit og íslendingar hava, tí teir standa har, hóast tað ofta verður máað burtur av teimum, sigur Ósbjørn.

– Fasadan er so tað lætta og gjøgnumskygda, og fleiri síggja fasaduna sum alduna, og tað var sjálvandi eisini ein tanki og ein mynd, sum vit arbeiddu tilvitað við. Eisini ógvaðust summi um, at tann eini salurin skuldi vera knallreyður, tí vanligu eru slíkir salarinspireraðir av ljóðfórum og líknandi, men vit hildu fast við, at í okkara eygum skuldi tað heldur vera hesin reyði og heiti liturin, sum líkasum setti trumf á. Har var tað so hugskotið um at fara inn í fjallið, ið allir íslendingar lættliga kunnu kenna seg aftur í.

Meðan vit líkasum eru við evnið og tað stóra prosjektið, sum Harpa var, mugu vit eisini spyrja Ósbjørn, um tankin um at sleppa at tekna eitt føroyskt tjóðleikhús ikki fær tað at kribla í fingrunum, og hann játtar, at tað ger tað.

– Eg ímyndi mær, at í tí sambandi verður ein kapping ella eitt skitsuprojekt, og har kundi eg so gjørt mær dælt av tí altjóða fakliga umhvørvinum, eg kenni, tí í sambandi við slík hús verður arbeitt við tí, tey rópa »theatre planning«, ið er sjónleikarhús-ráðgeving og um akustikk, og alt móguligt annað. Hetta eru fólk, sum kenna alt til slíkt arbeiði, sigur hann.

– Tað vildi verið ein fantastisk og øgiliga spennandi uppgáva, og eg fylgi eisini við, um okkurt skuldi stungið seg upp. Eg vóni bara, at eitt føroyskt tjóðleikhús verður gjørt professionelt, tá tað verður gjørt, tí sovordíð má gerast ordiligt, tí eingin tímir at spæla upp á eitt ljóðfóri, sum ikki stemmar.

MÁ GERA EGNA TULKING

Millum dagligu uppgávnar, sum Ósbjørn Jacobsen og tey á teknistovuni í Syðrugøtu loysa, er nokk so nógv arbeiði fyrri Bústaðir, men annars hevur verið talan um smærri uppgávur fyrri minni byggiharrar. Og allan vegin gongur aftur, at í hugaheiminum hjá arkitektinum er eingin uppgáva og stór og eingin ov lítil.